

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ใช้บริการ รถโดยสารในประเทศไทย

อภิรักษ์ สะตะพันธ์

นักศึกษา ป.โท ภาควิชาวิศวกรรมโยธา(วิศวกรรมขนส่ง)

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

พิชัย ฐานิรณานนท์

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สารบัญ

- บทนำ
- ปัญหาอุบัติเหตุเหตุรถโดยสารขนาดใหญ่
- ผลการศึกษา
- สรุปผลและข้อเสนอแนะ

บทนำ

Bus accidents

- Some 1500 die annually
- Cost of bus crashes ~ 8,000 million

ปัญหาอุบัติเหตุโดยสารขนาดใหญ่ของประเทศไทย

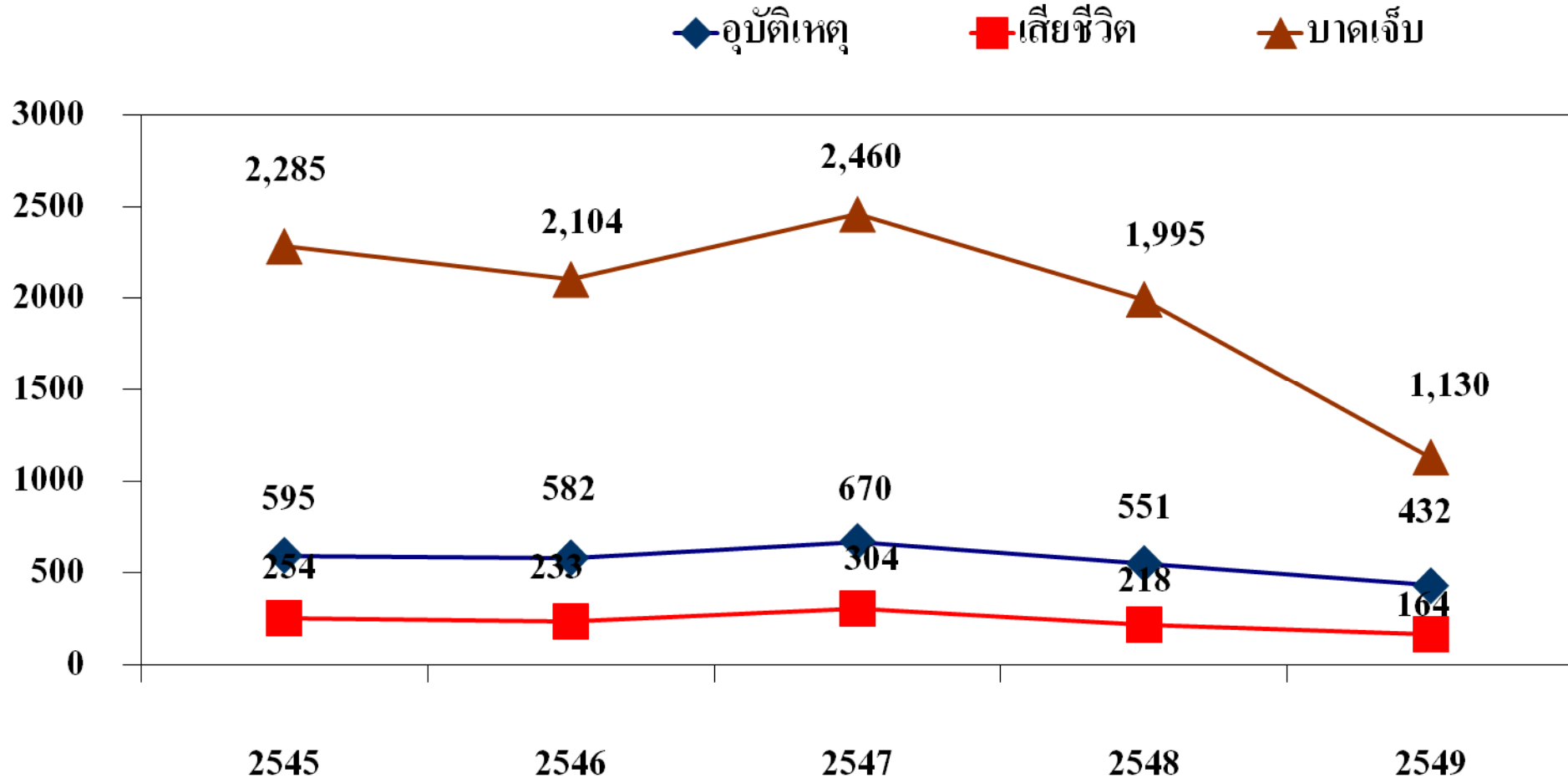
ตารางที่ 3 : สถิติอุบัติเหตุรถโดยสารขนาดใหญ่ ของประเทศไทย

ช่วง 10 ปี ที่ผ่านมาระหว่างปี พ.ศ.2540-พ.ศ.2549

ปี พ.ศ.	กรุงเทพมหานคร	ภูมิภาค	ทั่วประเทศ
2540	-	-	4,414
2541	2,723	994	3,717
2542	2,395	948	3,343
2543	2,452	1,081	3,533
2544	2,474	1,144	3,618
2545	2,468	1,355	3,823
2546	2,609	1,900	4,509
2547	2,505	1,928	4,433
2548	2,269	1,685	3,954
2549	2,179	1,206	3,385

ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ , 2550

สถิติอุบัติเหตุ เสียชีวิต และบาดเจ็บ จาครถโดยสารขนาดใหญ่ เฉพาะบนทางหลวงแผ่นดิน ระหว่าง ปี พ.ศ.2545-พ.ศ.2549

ที่มา : วิเคราะห์มาจากข้อมูลสำนักอำนวยความปลอดภัย กรมทางหลวง , 2550

ลักษณะการชนของรถโดยสารขนาดใหญ่

- ชนกับรถยนต์ (รถเก๋ง, รถกระบะ) 53%
- ชนกับรถจักรยานยนต์ 17%
- ชนกับวัตถุ/สิ่งของ 16%
- พลิกคว่ำ/ตกถนน 11%
- ชนคนเดินเท้า 3%

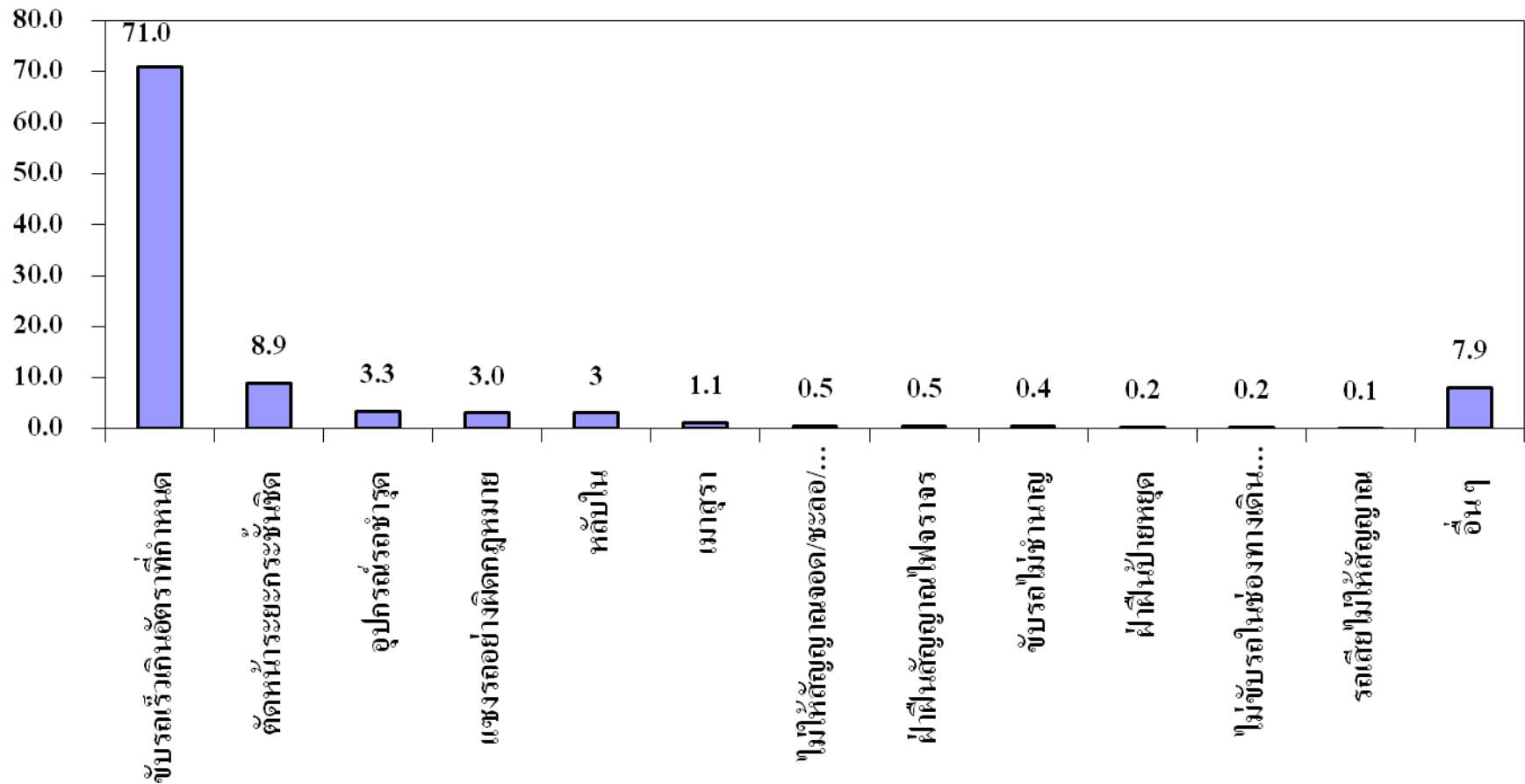
อุบัติเหตุรถโดยสารขนาดใหญ่ 1 ครั้ง

- มีผู้เสียชีวิต 0.42 ราย
- บาดเจ็บ 3.52 ราย (บาดเจ็บสาหัส 0.88 ราย และ บาดเจ็บสาหัส 2.65 ราย)

ผลการศึกษา

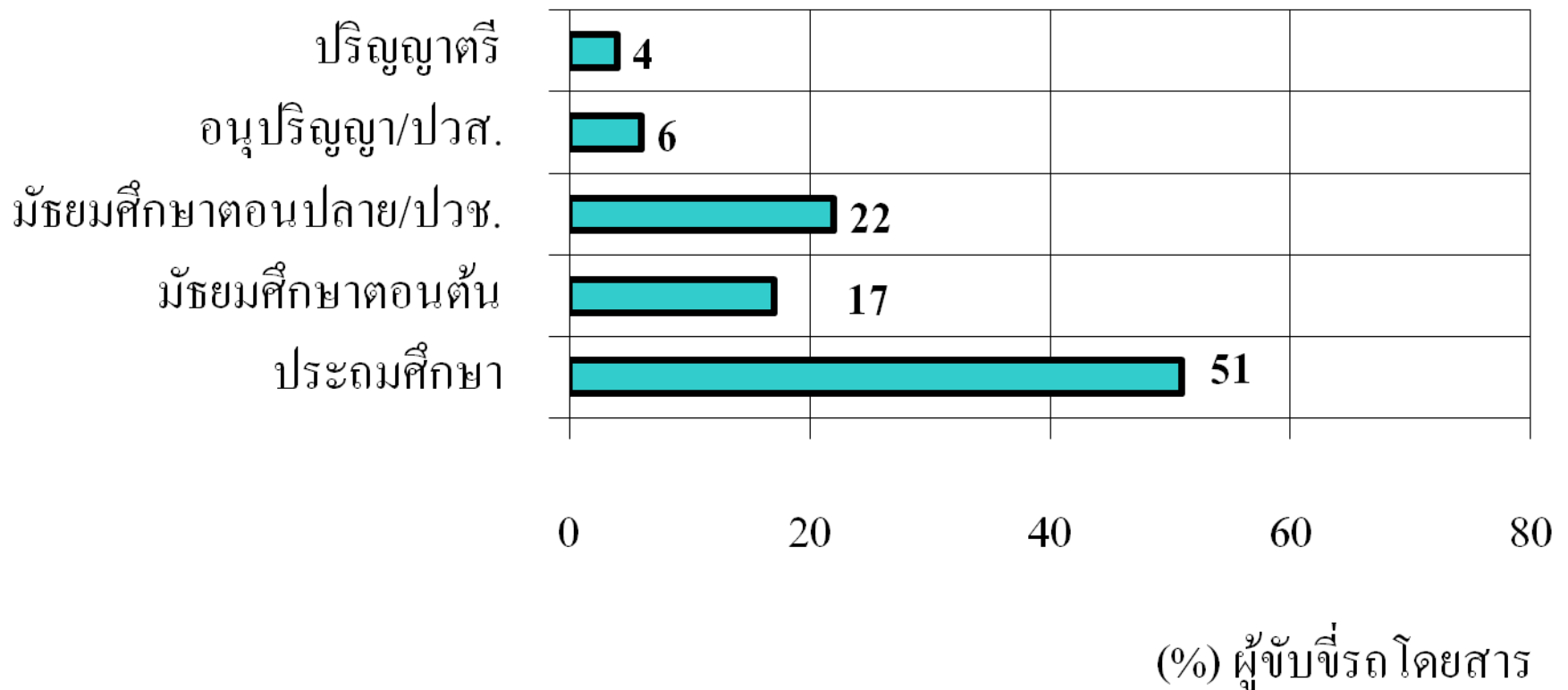
สาเหตุของอุบัติเหตุโดยสารขนาดใหญ่ บนทางหลวงแผ่นดิน ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวง ระหว่าง 2545-2549

(เปอร์เซ็นต์)

ที่มา : วิเคราะห์มาจากข้อมูลสำนักอำนวยความปลอดภัย กรมทางหลวง , 2550

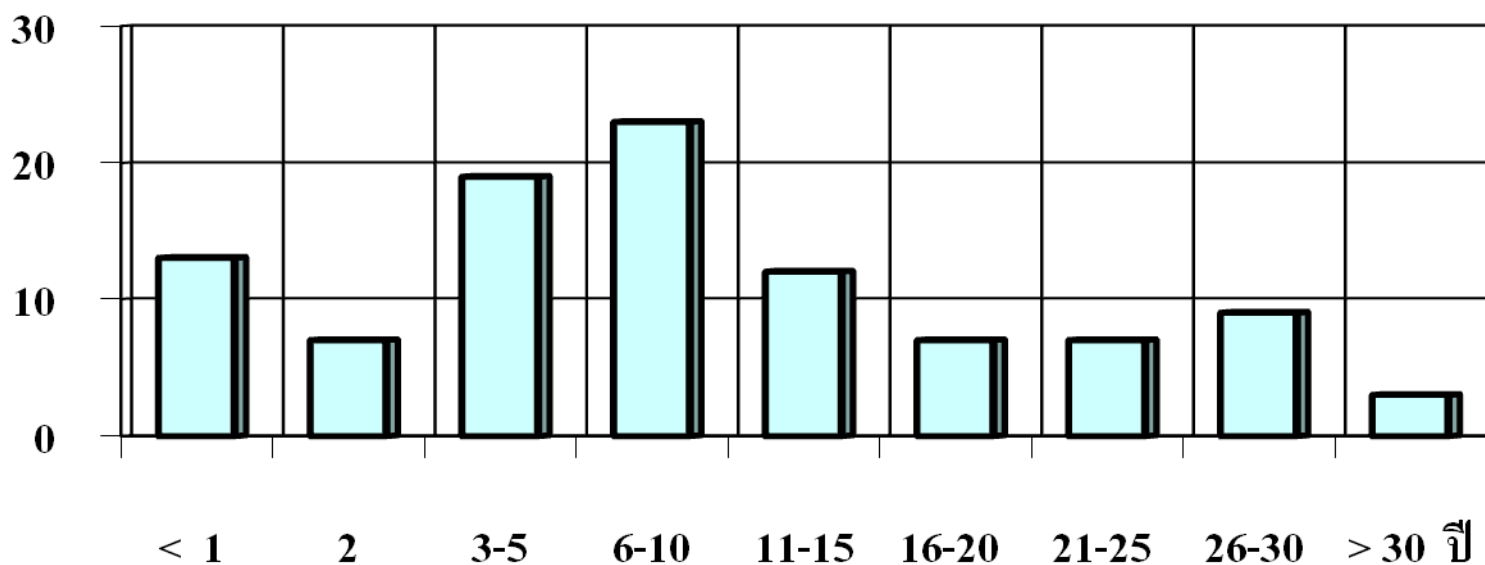
ระดับการศึกษาของผู้ขับรถโดยสารขนาดใหญ่

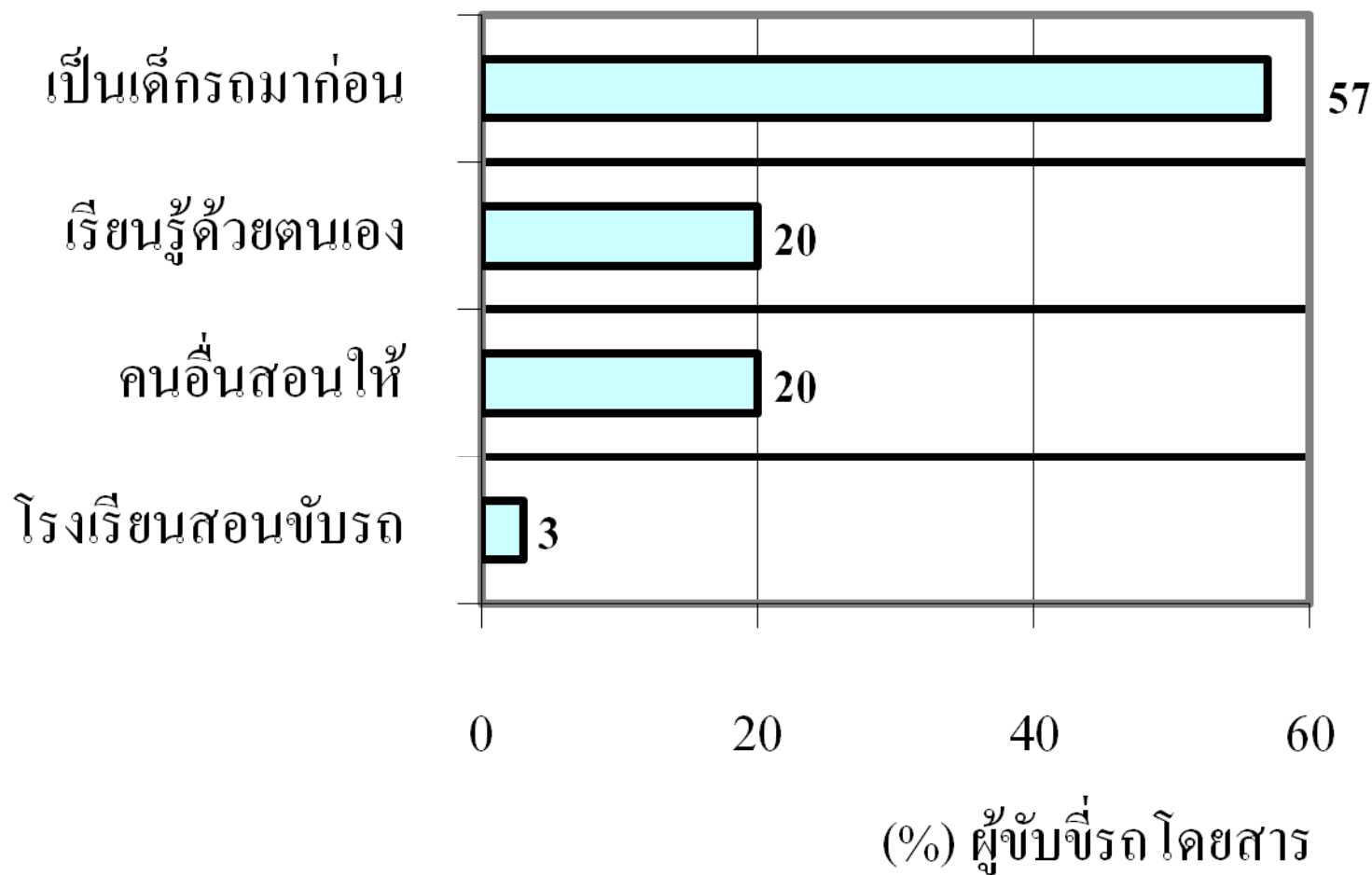
ประสบการณ์ประสบการณ์ผู้ขับขี่รถโดยสารขนาดใหญ่

13 % มีประสบการณ์ขับขี่ น้อยกว่า 1 ปี

(%) ผู้ขับขี่รถโดยสาร

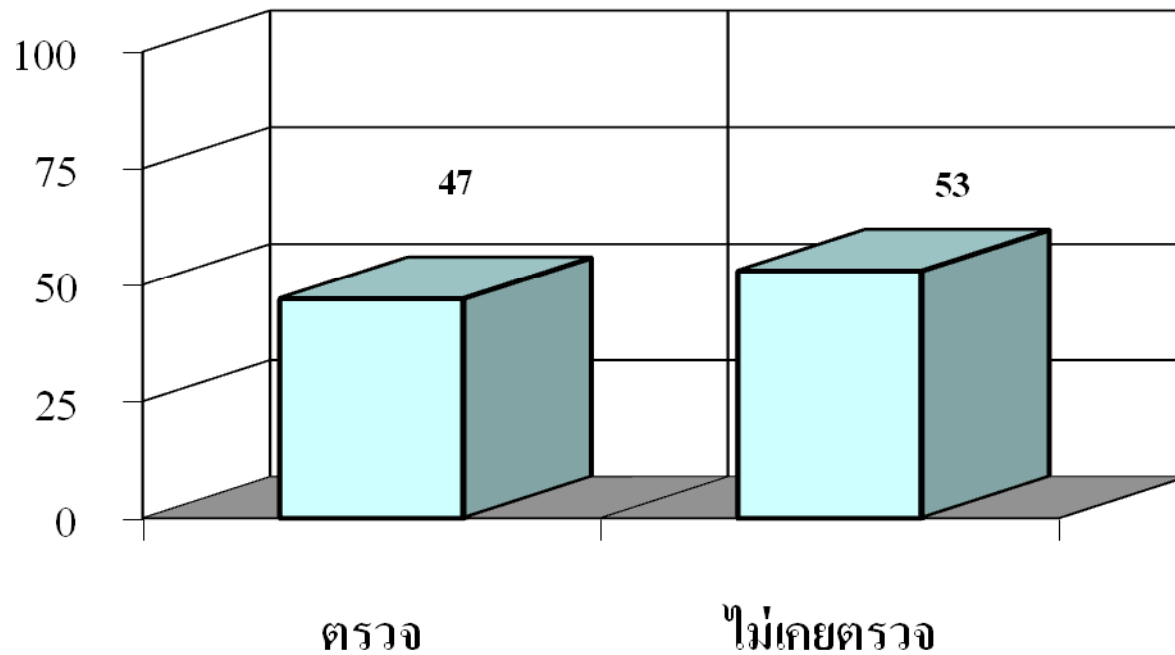

วิธีเรียนรู้การขับรถโดยสาร

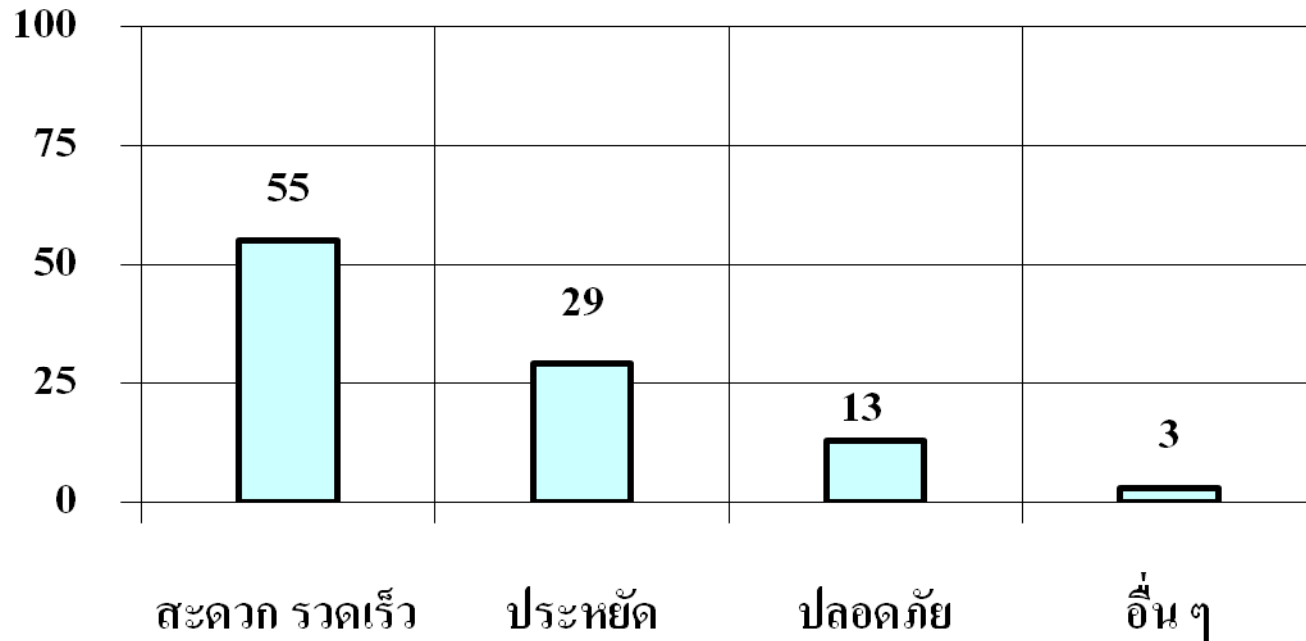
การตรวจสอบภาพประจำปีของผู้ขับขี่รถโดยสาร

(%) ผู้ขับขี่รถโดยสาร

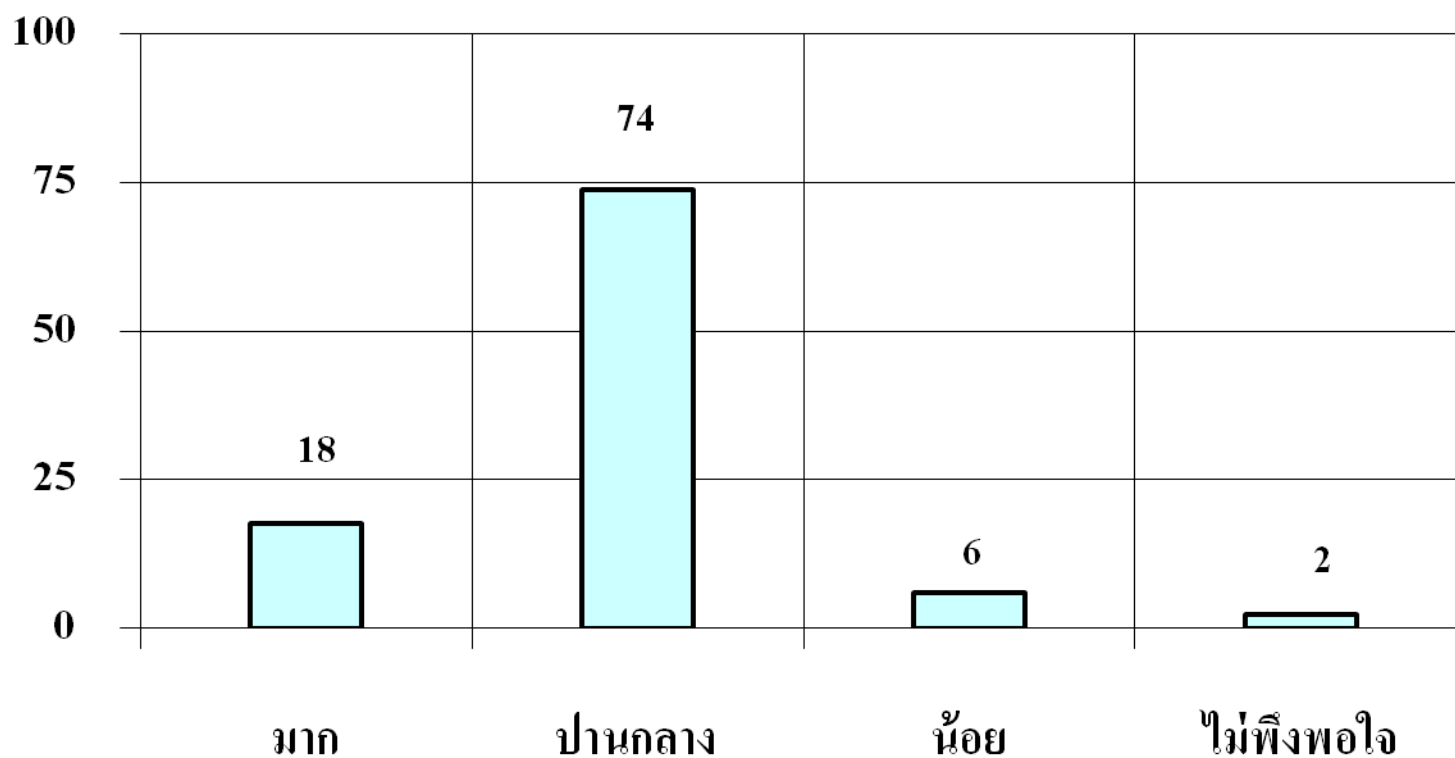
รูปที่ 8 : เหตุผลในการเลือกเดินทางด้วยรถโดยสาร

(%) ผู้ใช้บริการ

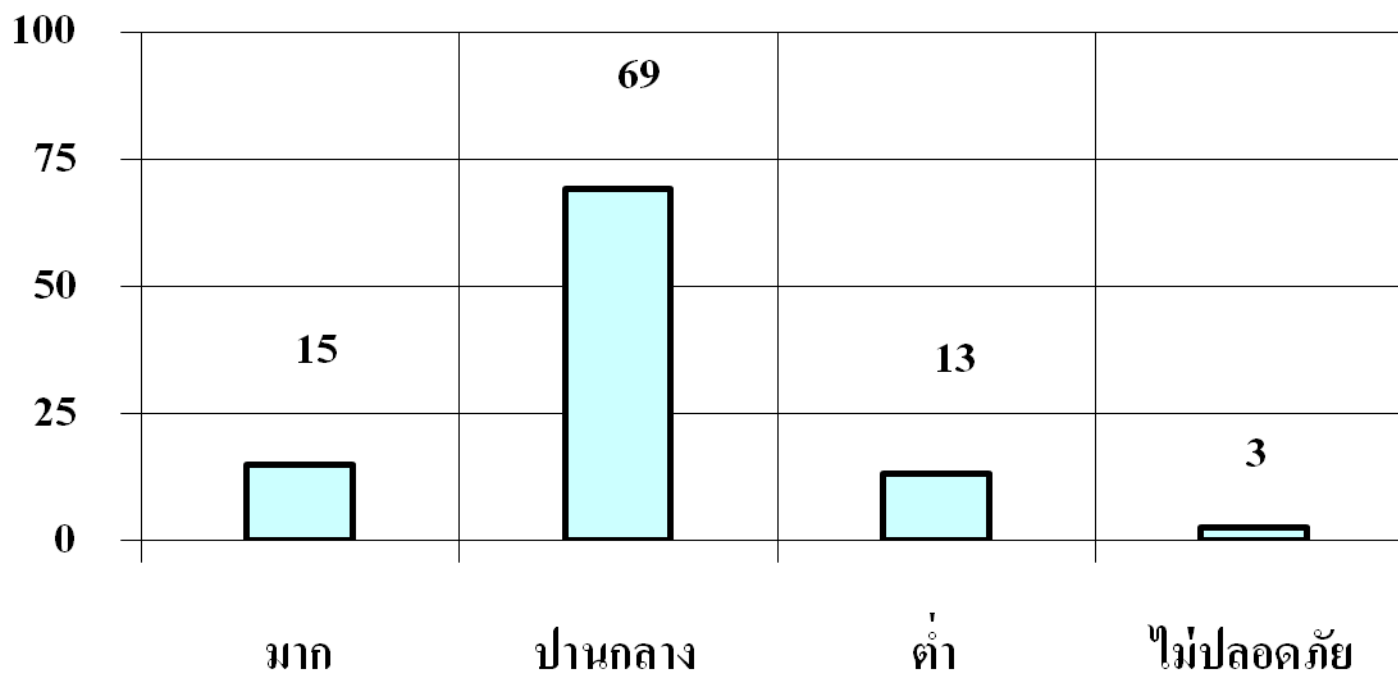
ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถโดยสาร

(%) ผู้ใช้บริการ

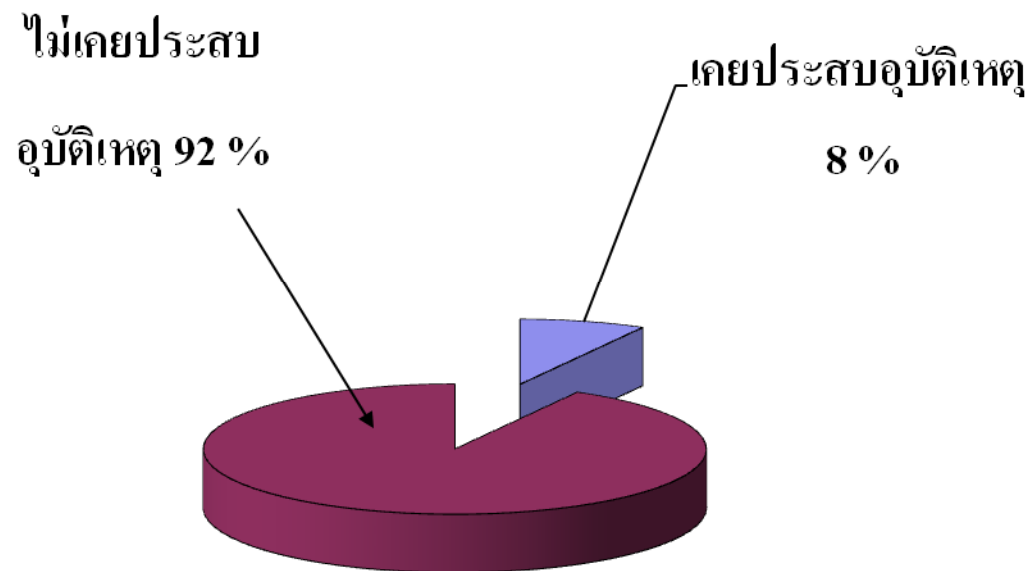

รูปที่ 10 : ระดับความวิตกกังวลเกี่ยวกับอุบัติเหตุโดยสาร

(%) ผู้ใช้บริการ

รูปที่ 11 : ประสิทธิภาพอุบัติเหตุของผู้ใช้บริการรถโดยสาร

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

- อุบัติเหตุรถโดยสารขนาดใหญ่ ทั่วประเทศ ~ 4,000 คัน / ปี ~ 2 %
ของจำนวนรถทั้งหมด
- เกิดอุบัติเหตุ ในพื้นที่กรุงเทพฯ ~ 60% และจังหวัดในภูมิภาค ~ 40%
- อุบัติเหตุรถโดยสารขนาดใหญ่ 1 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 0.42 ราย บาดเจ็บ
3.52 ราย (บาดเจ็บสาหัส 0.88 ราย และบาดเจ็บสาหัส 2.65 ราย)

ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัย ของผู้ใช้บริการรถโดยสาร

ความผิดพลาดของผู้ขับขี่รถโดยสาร

1. ขับรถเร็วเกินอัตราที่กำหนด 71%
2. ขับรถตัดหน้าระยะกระชั้นชิด 9%
3. แฉงอย่างผิดกฎหมาย 3%
4. หลับใน 3%
5. เมาสุรา 1%
6. อื่น ๆ ขับรถไม่ชำนาญเส้นทาง ฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจร

ผลการสัมภาษณ์ผู้ขับขี่รถโดยสารขนาดใหญ่

- พนักงานขับ มากกว่า 50% จบการศึกษาระดับประถมศึกษา
- พนักงานขับ มากกว่า 50% เรียนรู้วิธีการขับรถโดยสารมาจากการเป็นเด็กรถและเรียนมาจากโรงเรียนสอนขับรถเพียง 3%

ผลการสัมภาษณ์ผู้ใช้บริการรถโดยสารขนาดใหญ่

- ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา 29%
- ผู้ใช้บริการรถโดยสารพึงพอใจในการเลือกใช้บริการ และเห็นว่ารถโดยสารมีความปลอดภัย อยู่ในระดับปานกลาง
- พฤติกรรมเสี่ยงของพนักงานขับรถโดยสารที่พบบ่อย ได้แก่ ขับรถเร็ว เกินอัตราที่กำหนด ขับรถตัดหน้าระยะกระชั้นชิด ง่วง/หลับใน เมาสุรา

ข้อเสนอแนะ

- กำหนดคุณวุฒิการศึกษาของพนักงานขับรถโดยสาร
ขั้นต่ำมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. เป็นคุณสมบัติในการยื่น
ขอใบอนุญาตขับรถโดยสาร
- ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและเพิ่มทักษะในการขับรถ
โดยสารให้กับพนักงานขับรถ
- ปรับปรุงสภาพรถโดยสารให้มีความปลอดภัย โดย เพิ่ม
อุปกรณ์ความปลอดภัย เช่น ติดตั้งเข็มขัดนิรภัยทุกที่นั่ง การ
ยึดเก้าอี้ที่นั่งกับตัวรถ